

14. oktoobril 2011.a korraldas Eesti Arengufond mõttevahetuse sotsiaalse innovatsiooni olulisusest ja edendamise võimalustest Eestis.

Sotsiaalse innovatsiooniga luuakse ja juurutatakse uutlaadi lähenemisi ühiskondlike murede lahendamiseks: riigiametite, ettevõtete ja kolmanda sektori poolt ning eriti nende ühistöös. Sel alal on maailmas katsetamisel põnevaid algatusi ja tegevusmudeleid, mis töötavad tuua olulisi muutusi nii senistel murealadel kui ka riigivalitsemises tervikuna.

Sotsiaalse innovatsiooni hoogustamine oleks Eestile oluline nii arengu proovikivide ületamiseks (milleks riigil on nii ressursid kui ka hoovald paratamatult ka piiratud) kui ka tuleviku jaoks paindlikuma ja „väledama“ riigijuhtimise kujundamiseks. Lisaks avaneb seeläbi häid äri- ja ekspordivõimalusi ettevõtetele ja seda kiireima kasvuga tuleviku ärialadel nagu näiteks heaolu- ja rohemajandus.

Et Eestis on sotsiaalne innovatsioon mõtteviisina veel vähe levinud ja teemana vähe tuntud, kutsus Arengufond kohvihommikule seda avama ala pioneerid ja eestvedajad rahvusvaheliselt areenilt.

1) Geoff Mulgani ettekanne

Geoff on täna UK innovatsiooniagentuuri NESTA tegevjuht ning varem olnud sotsiaalse innovatsiooni alal teedrajava organisatsiooni Young Foundation juht. Samuti on ta Euroopa Komisjoni hiljutise üle-Euroopalise sotsiaalse innovatsiooni algatuse¹ eestvedaja.

Kohvihommikul rääkis Geoff, et mis on sotsiaalne innovatsioon, miks on see tähtis ja kuidas käib. Mõned nopped tema ettekandest ja küsimustest-vastustest:

- Sotsiaalne innovatsioon puudutab valdkondade mõttes vähemalt 50% või rohkemat riikide SKP-st, see näitab nende uuenduste olulisust, mõju ulatust ja majanduslikku potentsiaali.
- Sotsiaalse innovatsiooni levikut tõukavad tagant riikide suured arenguvajadused, kuid seni pole suudetud nende lahendamiseks vajalikku innovatsioonitegevust piisavalt süsteemselt ellu viia – selle süsteemsuseni jõudmises on antud ala arengu suurim väljakutse täna.
- Seejuures pole sotsiaalne innovatsioon ainult MTÜde pärusmaa ja samuti mitte ka ainult inkrementaalne asjade parendamine – vaid pigem uute, täiesti teistsuguste ja paremate lahenduste loomine ja mistahes kelle poolt (sh ettevõtted, riigisektor, jne).
- Sedalaadi uuendustegevusel on 6 arenguetappi: hakatus (*prompts*), ideede genereerimine (*proposals and ideas*), esialgse lahenduse loomine (*prototypes*), edasiarendus ja hoidmine (*sustaining*), laiendamine (*scaling*), süsteemse muutuseni jõudmine (*systemic change*).
- Viie aasta eest ei olnud kuskil maailmas sotsiaalse innovatsiooni poliitikat, nüüd on sedalaadi algatusi ja meetmeid väga erinevatel riikidel USAst (Valges majas on Office of Social Innovation²) kuni India, Korea ja Austraaliani.
- Euroopa Komisjon on mõistnud, et sotsiaalses innovatsioonis on suur T&A potentsiaal – surve EL initsiatiiviks tuli aga erasektori poolt, kes näeb selles majanduskasvu alust tulevikuks.
- Lõpetuseks ütles Geoff, et Eesti võiks olla sotsiaalses innovatsioonis maailma eesliinil – meil olla hea võimalus kujuneval alal agenda kujundajaks ja teistele eeskujuks, sest oleme üldiselt väga edumeelsused ja kiire tegutsemisega.

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/social-innovation/index_en.htm

² <http://www.whitehouse.gov/administration/eop/sicp>

Vaata Geoffi ettekande videosalvestust: <http://www.arengufond.ee/videoscasts/videocast2064/>

Geoffi ettekande slaidid: <http://www.arengufond.ee/upload/Editor/events/Kohvihommik/geoff-mulgan-social-innovation-estonia-14oct2011.pdf>

Geoffi jutu aluseks olnud ja tema poolt ka viidatud NESTA *Open Book of Social Innovation*, mis on väärt lugemine sotsiaalse innovatsiooni olemuse, arenguetappide ja parimate praktikate kohta: http://www.nesta.org.uk/library/documents/Social_Innovator_020310.pdf

2) Louise Pulfordi ettekanne

Louise on globaalse sotsiaalsete innovaatorite võrgustiku *Social Innovation eXchange*³ koordineerija ning praegu ka *Social Innovation Europe*⁴ koostööalgatuse juht.

Louise tutvustas kohvihommikul maailma häid praktikaid sotsiaalse innovatsiooni edendamiseks, lisaks võimalusi sel alal Euroopa ja üleilmsel tasandil koostööks ja kogemuste vahetamiseks.

Mõned nopped tema ettekandest:

- Sotsiaalsete innovaatorite kogemus on näitanud, et selle ala arendamiseks on enim tuge vaja järgnevas: inkubaatori võimalus innovatsiooni väljatöötamise algusjärguks, innovaatorite oskuste arendus ja kogemuste vahetuse võimalused, uute tehnoloogiate kohaldamise tugi
- Lisaks on kasvav vajadus arendada sotsiaalse innovatsiooni ja selle mõju mõõtmise indikaatoreid ja protsesse – sellega ollakse täna maailmas mitmel pool tegelemas, et paremini sotsiaalset innovatsiooni esile kutsuda, juhtida ja seeläbi ka rahastust leida
- *Social Innovation Exchange* on innovaatorite (300+ inimest) võrgustik, mis korraldab pidevalt kogemuste vahetuse üritusi, koondab ja levitab teadmismaterjale, jm – ka Eesti agarad innovaatorid on oodatud sellega liituma
- Selle põhjal on välja kasvanud uue algatusena *Global Innovation Academy*⁵ - üleilmne uutlaadi õppevõrgustik, mille raames pakkuma innovaatoritele tugioskuste arendamise koolitusi – moodulite kaupa, kõigis maailmas jagudes asuvates õppekeskustes, rõhuga praktiliste probleemide lahendamiseks praktiliste oskuste andmisel, sh kogenud innovaatorite poolt
- *Social Innovation Europe* (SIE) üheks esimeseks ettevõtmiseks oli luua oma veebilehele *online*-infopank temaatilistest artiklitest ja andmepank kogu Euroopas sel alal tegutsejatest: sinna on ka kõik Eesti organisatsioonid oodatud end üles andma
- Täna on SIE lõpetamas analüüsi ja tegemas Euroopa Komisjonile ettepanekuid, kuidas kogu ELis sotsiaalse innovatsiooni jaoks rahastusvõimalusi laiendada – nt et tekiks üle-Euroopaline *Social Impact Facility* või siis terve „perekond“ eri arengufaaside rahastusmeetmeid

Vaata Louise'i ettekande videosalvestust: <http://www.arengufond.ee/videoscasts/videocast2064/>

Louise'i ettekande slaidid: <http://www.arengufond.ee/upload/Editor/events/louise-pulford-social-innovation-estonia.pdf>

³ <http://www.socialinnovationexchange.org/>

⁴ <http://www.socialinnovationeurope.eu/>

⁵ <http://www.youngfoundation.org/our-work/international-ii/the-global-innovation-academy/the-global-innovation-academy>

3) Arutelu osalejatega

Kohvihommikul esitasime osalejatele ettekannete ja Eesti senise kogemuse najal arutamiseks järgmised küsimused:

1. Milliste väljakutsetega seoses on sotsiaalne innovatsioon Eesti jaoks kõige olulisem?
2. Kuidas saab sotsiaalse innovatsiooni levikut Eestis hoogustada?

Lauatööde ja ühise arutelu käigus koorunud vastused ja arvamused on esitatud koondtabelina järgmisel leheküljel.

1. Millistel aladel on Eesti jaoks kõige olulisemad proovikivid, mida sotsiaalse innovatsiooniga lahendada?	2. Kuidas saab Eestis sotsiaalse innovatsiooni levikut hoogustada?
<ul style="list-style-type: none"> • narkosõltuvus • töötus • talentide hoidmine ja arendamine • lõimumine / integratsioon • kohalik haldus / riigihaldus • tervishoid • vanurite ja erivajadustega inimeste hoolekanne • demograafia / sündivus • ühiskonna kihistumine • haridus, nt poiste koolist väljalangemine 	<ul style="list-style-type: none"> • kasutada sotsiaalmeediat paremini ja rohkem eeskujude, heade näidete, teema kui sellise levitamiseks • uutlaadi meedia ärimudelite ja kirjastamis-ettevõtmete (nt kodanikumeedia kirjastused) teket ja levikut toetada, eriti mitte-eestlastele suunatuna • teadlikkust tõsta: riiklik Sotsiaalse Innovatsiooni Päev (näidiste ja eeskujude esiletõstmine) ja samuti riiklik Ebaõnnestumiste Päev (nagu hiljuti Soomes), et ka negatiivsetest kogemustest õppida • innovaatorite võrgustik luua, neis heade tavade ja kogemuste levitamiseks • seotud aladel vähem regulatsiooni, sotsiaalse innovatsiooni barjääre vähendada • avalike teenuste osutamist üle anda professionaalsetele MTÜdele, kes veaksid innovatsiooni • haridus muuta koostööd edendavaks (eriti varases järgus, alghariduses – nii õppekava kui ka õppemeetodite kaudu) • vabaharidust on kergem muuta, alustada seal sotsiaalse innovatsiooni õpetuse juurutamist vajalike oskuste arendamiseks – siis edasi liikuda formaalhariduse poole • tõsta teadlikkust sotsiaalsest innovatsioonist / ettevõtlusest kui karjäärivalikust (eriti noorte seas) • asutada riikliku sotsiaalse innovatsiooni fond (investeeriks sotsiaalse innovatsiooni lahendustesse ja tegevustesse, sihiga muuta need kestlikuks ja laiemalt levinuks) • sotsiaalse innovatsiooni jaoks luua pangandusest rahastamiskanaleid, nt uuenduslike pangateenuste/ lahenduste kaudu • EL struktuurivahendite projektide raames sotsiaalse innovatsiooni lahenduste luua ja tingimuseks seada, lisaks vastavate õppetundide leviku kanaleid arendada • valdkonnapoliitikates raames sotsiaalse innovatsiooni kohustuslikuks muuta ja stiimulpakettide anda (nt hariduses, tervishoies) piloteerimiseks, seejärel laiendamiseks (<i>scaling up</i>) ja õppetundide levitamiseks meetmeid pakkuda • avalikus ja ka erasektoris tulemusmõõtmist arendada sotsiaalse innovatsiooni eesmärgistamiseks ja hindamiseks • rajada riigijuhtimises ülalt-alla sotsiaalse innovatsiooni juhtimise mehhanisme, protsesse ja võrgustikke • tõsta praegust madalat kodanikuvastutust (ületada eelarvamust, et valitsus peab olema vastutav; sotsiaalne innovatsioon pigem isiklikuks ülesandeks) • saata juhtide poolt selge sõnum sotsiaalse innovatsiooni toetuseks ja selle tähtsuse kohta („nõudlust“ tekitada) • „sotsiaalne“ kõlab ebaatraktiivselt – otsida uut terminit, ringi sõnastada

Kohvihommiku arutelul osalesid:

Agu Laius	KÜSK
Annika Uudelepp	Praxis
Berit Piho	Eesti Arengufond
Erkki Karo	Tallinna Tehnikaülikool
Heidi Kakko	Eesti Arengufond
Helena Rozeik	Praxis
Hille Hinsberg	Praxis
Imre Mürk	Eesti Arengufond
Ingmar Vali	Registrite ja Infosüsteemide Keskus
Jaan Aps	Heateo SA
Juhani Lemmik	Riigikantselei
Kadri Kuusk	
Katre Eljas-Taal	Technopolis
Kelly Poopuu	Sotsiaalministeerium
Kitty Kubo	Eesti Arengufond
Külliki Tafel-Viia	TLÜ ETI
Lea Orro	SA Innove
Linnar Viik	IT Kolledž
Maarja Mändmaa	EMSL
Margo Loor	
Mari-Liis Lind	EstVCA
Mart Kuusk	Heateo SA
Märt Loite	Riigikantselei
Neeme Raidvere	Eesti Arengufond
Ott Pärna	Eesti Arengufond
Priit Tinitis	Eesti Arengufond
Raivo Vare	Eesti Koostöö Kogu
Siim Esko	Eesti Arengufond
Triin Aarna	Põllumajandusministeerium
Urmo Kübar	EMSL
Vivia Aunapuu-Lents	Põllumajandusministeerium

Lisainfo kohvihommiku, sotsiaalse innovatsiooni teema ja seotud Arengufondi tegevuse kohta:

Siim Esko

Eesti Arengufondi ekspert
siim.esko@arengufond.ee

Siim Sikkut

Eesti Arengufondi majandusekspert
siim.sikkut@arengufond.ee